

PRZYJACIEL SZKOŁY

DWUTYGODNIK NAUCZYCIELSTWA POLSKIEGO

WYDAWCA I REDAKTOR

LEONARD BORKOWSKI

ROCZNIK VI

Biblioteka Jagiellońska

1002388229

101838

4

T R E Ś Ć

SZÓSTEGO ROCZNIKA „PRZYJACIELA SZKOŁY“

ARTYKUŁY.

Ame. Teksty źródłowe do nauki historii w szkole. (20)	865
B. Reformator o swoim systemie. (19)	840
Bandura L. Harcerstwo systemu samowychowania. (12)	552
Benni T. Fonetyka w szkole powszechnej. (8)	377
Dr. Błachowski St. Kurs poradnictwa zawodowego i selekcji uczniów. 12)	533
Borejko W. O myśleniu funkcyjnym w szkole powszechnej. (1)	39
Broidowa F. Samorząd w szkole powszechnej. (2)	67
Choma Wł. Gmina szkolna. (6)	260
— Pierwszy rok nauki. (15) (18)	671, 783
Czarnecka St. Aktywność a <i>szkoła pracy</i> . (11)	518
— Wewnętrzna i zewnętrzna organizacja <i>szkoły pracy</i> . (13)	565
— Psychologiczne właściwości dziecka wstępującego do szkoły. (20)	856
Dmochowski A. Szkolna pracownia przyrodnicza w Wilnie.	
(8) (9) (11) (14)	349, 411, 493, 628
Dziegiecka Z. Ruch misyjny a nauczycielstwo polskie. (13)	598
Fałowski T. Rysunek ornamentalny w szkole. (20)	867
Ks. Gadowski W. W obronie katechizmu. (10)	445
— W obronie małej biblijki. (13)	588
Gdula J. Typy lekcji języka polskiego w szkole powszechnej na nowych podstawach. (20)	870
Dr. Grabowski T. Jan Kasprowicz. (3)	135
Gugulski Ks. Znaczenie nazw i liczb w geografii i zainteresowanie dzieci dla nich. (14)	624
Guzik J. Praktyczne zastosowanie lektury. (10)	475
Har J. Poprawianie ćwiczeń. (6)	278
— Fonetyka w oddziale V i VI szkoły powszechnej. (8)	380
— Dzienniczek utworów przeczytanych. (11)	529
— Rozkład materiału języka polskiego. (14)	641
— Wypracowania klasowe (szkolne i domowe) w szkole powszechnej. (15)	695
— Tematy do wyboru. (20)	876
Hecht G. Szkoła jednolita. (5)	223
— Wychowanie fizyczne w naszym szkolnictwie. (9)	426
— Liga Nowego Wychowania. (18)	788
Ikert B. Projekt ustroju szkolnictwa. (9)	419
Ikert Wł. Nauka kaligrafii. (19)	841
Janik B. Herbart u Pestalozziego. (4)	173
Jarmulski E. Radjo a wychowanie. (13)	584

IV

Ki. Niemieckie szkolnictwo w Poznańskim i na Pomorzu. (14)	662
Dr. Klęsk A. O uświadamianiu młodzieży. (12)	547
— Samobójstwa dzieci szkolnych. (16)	714
— Ciężar ciała a egzamina. (17)	747
Kosiński W. Z metodyki samokształcenia się. (6) (8)	253, 371
Kozłowska A. Co wychowanie przedszkolne może dać dziecku. (14)	621
Króliński K. W sprawie kształcenia i wychowania nauczycieli. (7)	311
Kubski B. O nauczaniu wierszy. (2) (3) (5)	77, 140, 228
Dr. Kukulski Z. Jan Henryk Pestalozzi. (3)	109
— Ankieta w sprawie psychologii nauczyciela-wychowawcy. (12)	554
L. W. S. O rozpoczynaniu i kończeniu zajęć szkolnych pieśnią. (12)	551
Laskowski W. S. Nauczyciel szkoły powszechnej a praca naukowa.	
(1) (2) (4)	52, 61, 174
— Zebrania rodzicielskie. (16)	710
Lubik A. Zadania żartobliwe i zagadki matematyczne. (6)	285
M. J. O należyte traktowanie lekcji gimnastyki. (6)	283
Majewski D. Wycieczka nauczycielska do Czechosłowacji. (4)	179
— O rejonowych konferencjach nauczycielskich. (9)	397
Menzel. J. Reforma szkoły polskiej. (7)	319
— Jeszcze kilka uwag w sprawie nauczania historii. (14)	636
Mężyński J. Asnyk a my. (17)	733
Michałowska J. Idea wolności w wychowaniu. (19)	813
Migacz J. Zbierajmy pieśni ludowe. (9)	427
Milenkiewicz J. Pomocnicza praca naukowa nauczyciela a nauczanie historii, geografii i przyrody. (12)	542
Miros. Podręcznik w nauce historii (15)	686
Mła. Kilka uwag o nauczaniu historii w szkole powszechnej. (6)	268
Mścisz M. Geograficzne „lekcje w polu”. (13)	591
— Obserwacja i ćwiczenia geograficzne w klasie II szkoły powszechnej. (17)	755
— Jak rozwinąć program geografii ogólnej w klasie V szkoły powszechnej. (20)	861
Dr. Niesiołowski A. W sprawie nauki obywatelskiej. (2)	73
— Od czego zależy owocność nauczania przeciwalkoholowego? (2)	83
Padechowicz M. Slöjd. (7)	323
Poprawski J. Szkolnictwo miejskie w Poznaniu. (1)	2
— Szkoły powszechne dawniej a dziś. (1)	4
— Szkoła wydziałowa w Poznaniu. (1)	23
— Wspomnienia starego pedagoga. (18)	765
Ranoszek Fr. Znaczenie badań eksperymentalnych w pedagogice.	
(16) (17) (18)	701, 740, 772
Ryszkowska H. Radjo w szkole. (17)	744
— Wychowanie dziewcząt. (20)	853
S. Nauka robót ręcznych w szkołach miasta Poznania. (1)	30
Sobolewski J. Choinka polska. (19)	845

Spiesz A. Ogród szkolny i jego urządzenie. (7)	327
Stala E. Nieco o przepisywaniu i dyktandzie. (5)	232
— Kilka uwag w sprawie analizy literackiej w szkole. (19)	820
Steliga W. O pogodę duszy. (3)	143
— O poznanie indywidualności dzieci szkolnych. (12)	549
— Autobiografia współczesnych pedagogów. (13)	573
Strzeszyński S. Nowoczesne prądy w literaturze pedagogicznej. (7) (9) (15) (19)	301, 402, 678, 828.
Dr. Sztern M. Pestalozzi. (4) (5)	157, 205
Śmigieński M. Reforma szkoły polskiej. (5)	216
Tr. Najlepsza metoda nauczania religii w szkole (13)	602
Turoś W. Jak należy rozumieć współzycie z ludem (12)	536
Urbański A. O utrwalaniu wyników nauki (1)	47
Walerowicz S. Ochrona przyrody a szkoła powszechna. (6)	263
Kilka wskazówek w sprawie kótek miłośników przyrody i opieki nad zwierzętami. (7)	333
Pięćdziesięciolecie pracy pedagogicznej inspektora szkolnego miasta Poznania. (15)	670
Tadeusz Kościuszko u Pestalozziego. (3)	134

LEKCJE.

Bandura L. Treny. (7)	338
— Ojciec zadumionych. (10)	460
— Rozbiór I rozdziału „Ogniem i mieczem“. (16)	715
Brudzewski Cz. Łaska Boska. (15)	690
Bzowski K. Zmiana dnia i nocy. (3)	146
C. S. Stefan Czarniecki. (3)	150
Czarnecka St. Zwiedzenie historycznych pamiątek Krakowa i Warszawy. (10)	452
Fałowski T. Rzeczownik i jego rodzaje. (13)	614
Gawroński St. Grażyna. (10)	470
Har J. Ćwiczenia słownikowe: Poszukiwanie wyrazów pochodnych. (2)	86
— Ćwiczenie ortograficzne: Dwukropek i przecinek. (4)	189
— Tematy oboczne. (16)	722
Janik B. Czytanka „Obraz“ M. Konopnickiej. (2)	88
Koza L. Rozmieszczenie lądów i mórz. (4)	197
— Przysłówek. (13)	612
Kuźmiński D. Mierzenie objętości ciał nieforemnych. (5)	243
Maciejewski T. Miedź. (9)	430
Menzel. Pierwsza wolna elekcja. (14)	660
Miros. Jan Długosz. (17)	749
— Pojęcie liczby i cyfry 5. (18)	803
Mla. Unja Litwy z Polską. (3)	152
— Nasze góry Tatry i Karpaty. (5)	240
— Unja horodelska. (6)	293
Puchnicki H. Lekcja gimnastyki w szkole powszechnej. (6) (9)	288, 440
S. A. Liczba 10. (20)	873

Szlandrowicz. Mnożenie piśmienne. (13)	604
— Ułamki zwyczajne. (17) (18) (19)	751, 796, 834
Świtalski J. Nasienie i kiełkowanie. (4)	192
— Powrót ptaków. (5)	234
Urbański A. Knieć błotna jako roślina dostosowana do miejsc mokrych. (4)	194
— Jak się rozwijają pączki drzew? (5)	237
— Skrzyp polny jako przykład rośliny zarodnikowej. (7)	335
— Mniszek jako roślina o kwiatach złożonych i stosująca się do każdorazowego otoczenia. (8)	384
— Mak polny. (9)	437
— Wrzos jako roślina dostosowana do miejsc suchych. (13)	609
— Z ssaków leśnych: Wiewiórka. (16)	720
Woznowski M. Systemat rzeczny, sieć wodna, dział wodny. (11)	525
Z. St. Bajka Al. Fredry — „Małpa w kąpielu“. (2)	93

UWAGI DYSKUSYJNE,

dotyczące następujących lekcji wzgl. artykułów.

Półwysp Pirenejski. (2)	94
Rodzaj męski, żeński i nijaki rzeczownika. (2)	95
Szlachetna дума. (2)	97
Cwiczenia słownikowe: Poszukiwanie wyrazów pochodnych. (4) (5)	199, 248
Na marginesie współczesnego wychowania. (4)	186
Czytanka „Obraz“ M. Konopnickiej. (5) (8)	244, 388
Stefan Czarniecki. (5)	246
Bajka Al. Fredry „Małpa w kąpielu“. (6)	295
O nauczaniu wierszy. (7)	342
Nasze góry Tatry i Karpaty. (7)	344
Treny. (8) (12)	389, 562
Unja horodelska. (8)	390
Projekt ustroju szkolnictwa. (9)	422
Kilka uwag o nauczaniu historii w szkole powszechnej. (10)	477
W sprawie kształcenia i wychowania nauczycieli. (12)	560
Pierwsza wolna elekcja. (15)	696
Rzeczownik i jego rodzaje. (15)	697
Zwiedzenie historycznych pamiątek Krakowa i Warszawy. (16)	725
Podręcznik w nauce historii. (16) (17)	726, 758
Łaska Boska. (17)	757
Wypracowania klasowe (szkolne i domowe) w szkole powszechnej. (18)	805

JĘZYK OJCZYSTY.

Kryński A. A. Błędy składniowe w rządzie słów. (6) (7)	296, 345
Ułaszyn H. Objaśnienia językowe. (10)	486

SPRAWOZDANIA, KOMUNIKATY.

Kilka danych statystycznych, dotyczących szkolnictwa m. Poznania. (1)	27
Kinematograf w szkołach poznańskich. (1)	38
Konkurs rysunków dzieci. (20)	877
Nadesłane sprostowanie w sprawie podręcznika prof. Dr. W. Kudelki. (17)	761
Tydzień propagandy trzeźwości. (2)	86

OCENA KSIĄŻEK.

A. M. Monografie historyczne z dziejów Polski. (10)	481
Baczyńska St. i Oderfeldówna A. Patrzą i opisują. (6)	297
Balicki i Maykowski St. Kraj lat dziecińczych. (5)	250
Błachowski St. Typologia ejdetyczna i jej znaczenie pedagogiczne. (14)	664
Błaszczński K. Korespondencja nauczyciela z władzami. (14)	666
Bochnig. Brodnica nad Drwęcą. (15)	698
Dąbrowski P. Z. Nauka o dziecku. (2)	106
Gaertner H. Nauka o języku polskim. (14)	665
Ikert B. Oj dana. (8)	391
— Życie i radość w szkole. (8)	391
Jachowicz St. Wiersze i Bajki. (14)	667
Janik M. Juljusz Słowacki. (11)	532
Klemensiewicz Z. Metoda nauczania głosowni opisowej w gimnazjach. (5)	251
— Język polski. (6)	297
Pawłowski L. Szkoły im. Zamoyskich w Szczepieszynie. (18)	808
Rankowski F. i Błaszczński K. O prawach i obowiązkach nauczycieli. (16)	727
Sosnowski K. Przewodnik po Beskidach Zachodnich (11)	531
Stala A. Nasza pierwsza książka. (7)	345
Szczepański W. Wskazówki dla obradujących. (18)	809
Śniehota Fr. Jan Henryk Pestalozzi. (16)	728
Świdwiński St. Wokół „Dziejów literatury polskiej”. (2)	98
Dr. Wachholz. O zaburzeniach umysłowych u dzieci i młodzieży. (18)	809
Wołkoński S. Słowo wyraziste. (14)	668
Zulińska C. R. O św. Franciszku z Asyżu. (14)	668
— Oto Matka Twoja. (14)	668

NASZE ECHA.

Jak prowadzę naukę historii o Polsce, by była podstawą moralności? (2)	106
Co czynię, by osiągnąć piękne pismo w mojej szkole? (2)	107
Jak wpawić dzieci do logicznego myślenia? (6)	298
Jak podnoszę poziom estetyczny u dzieci? (19)	849
Jak stosować zasadę „ucz poglądowo”? (20)	881
Które z pism codziennych lub tygodniowych najlepiej informuje o polityce, sprawach społecznych i naukowych? (20)	882
W jaki sposób może się nauczyciel przyczynić do wyrobienia możliwie najlepszego stosunku domu do szkoły? (20)	883

ODPOWIEDZI INFORMACYJNE.

Budynek szkolny. (18)	810
Dodatek ekonomiczny za dzieci adoptowane. (5)	252
Dodatek ekonomiczny na żonę. (20)	885
Druki dla szkół powszechnych. (18)	810
Egzamin kwalifikacyjny. (10) (17)	488, 759
Gimnastyka dziewcząt razem z chłopcami. (15)	700
Grunt szkolny. (15) (18) (20)	699, 810, 887
Opał dla kierownika szkoły. (20)	885
Powiatowe mapy szkolne. (16)	729
Programy nauki w szkołach powszechnych. (17)	760
Przeniesienie na inną posesję. (20)	886
Przyjęcie nauczycieli szkół powszechnych do szkół zawodowych. (13)	616
Sanatorium nauczycielskie. (10)	488
Słuchacz korespondencyjnego Wyższego Kursu Nauczycielskiego. (20)	885
Używanie tytułu „rektora”. (4)	201

Wsparcie pośmiertne dla żony nauczyciela. (13)	616
Wyjazd na posadę do Stanów Zjednoczonych. (20)	886
Wypożyczanie przezroczy. (5)	252
Wyższe Kursy Nauczycielskie. (9)	444
Zwolnienie dzieci od nauki szkolnej. (13)	615

PORADY BIBLIOGRAFICZNE.

Kasprowicz. (2)	107
Książki z rysunkami na usługach poszczególnych przedmiotów. (4)	201
Gruźlica i jej zwalczanie przez szkołę. (6)	300
O harcerstwie. (6)	300
Nauczyciel jako administrator. (8)	394

RÓŻNE WIADOMOŚCI.

Demokratyzacja wiedzy. (20)	887
Dziesięciodniowa wycieczka nad Czarne Morze i po Rumunji. (5)	252
Kolonje nauczycielskie nad morzem w Helu i w Tatrach w Zakopanem (na Olczy). (9)	444
Komunikat Państwowej Rady Ochrony Przyrody. (17)	760
Konkurs Związku Nauczycieli Abstynentów. (7)	348
Kursy i wycieczki regionalne. (6)	300
Kursy pedagogiczne dla cudzoziemców w Niemczech. (10)	488
Kursy wstępne do seminarjów nauczycielskich. (10)	490
Międzynarodowe Biuro Wychowania w Genewie. (4)	202
Muzeum podręczników szkolnych w Sandomierzu. (16)	730
Nancy, Grand Centre Universitaire. (7)	348
Nauczanie przez radio. (20)	888
Państwowe Wyższe Kursy Nauczycielskie. (6)	300
„Pomoc szkolna“. (12)	563
Powszechny Uniwersytet Korespondencyjny. (2)	108
Praktyczny wynalazek szkolny. (18)	811
Propaganda czytelnictwa. (9)	444
Radio dla celów szkolnych. (16)	730
Rozstrzygnięcie konkursu im. G. Piramowicza. (2)	108
Sekcja rysunkowa Zw. Polsk. Naucz. Szkół Powsz. w Krotoszynie. (11)	532
Sekcja psychologiczna w Krotoszynie. (8)	394
Trzydniowy kurs z prehistorii polskiej. (7)	347
Wolna Wszechnica Polska. (11)	532
W sprawie odczytów pedagogicznych przez radio. (13)	617
Wykłady pedagogiczne przez radio. (12) (13) (17) (18) (19) (20)	564, 617, 760, 811, 850, 888
Wycieczka nad Czarne Morze i po Rumunji. (4)	202
Wycieczki dla nauczycielstwa. (10)	490
Wystawa Haftów Polskich. (7)	348
Wyższy kurs nauczycielski w Siennicy. (10)	489
Zarząd Główny Związku Nauczycieli Zredukowanych. (20)	888

RÓŻNE.

Aforyzmy (2) (2) (7) (10) (10) (14) (17)	82, 105, 318, 480, 487, 640, 743
Słowo wstępne. (1)	1
Od Wydawnictwa i Redakcji. (3) (6)	154, 300
U progu siódmego rocznika. (29)	894
Konkursy. (2), (12)	108, 564
Nowości Wydawnicze. (1) (3) (4) (8) (10) (13) (16) (18) (19) (20)	57, 155, 203, 395, 491, 618, 731, 812, 851, 889
Pytania „Naszych Echa“ (6) (18)	299, 807